

Postadres

Stichting Filter
Goethelaan 13
3533 VN Utrecht

KvK-nummer 62595385
RSIN 854880392

ACTUEEL BELEIDSPLAN & VERSLAG VAN UITGEOEFENDE ACTIVITEITEN – 2024

Bestuur

Stichting Filter is opgericht op 5 februari 2015 in Utrecht, ten overstaan van notaris Mr. Nick van Buitenen. Het bestuur van de stichting werkt op pro-deobasis en bestaat uit vijf leden. Voorzitter per 1 mei 2021 is Ivo Smits, geboren te Amsterdam op 15 mei 1965. Secretaris is Ton Naaijken, geboren te Tilburg op 28 april 1953. Penningmeester is Caroline Meijer, geboren te 's-Gravenhage op 20 mei 1962. De overige bestuursleden zijn Jacqueline Bel, geboren te 's-Gravenhage op 10 maart 1958 en Marcel van den Boogert, geboren te Amsterdam op 18 oktober 1960.

Doelstelling en actueel beleid

De Stichting Filter heeft geen winstoogmerk en is er in het bijzonder ter bevordering van het denken over het vertalen, de vertaling en de vertaler (in eerste instantie met betrekking tot het Nederlandse taalgebied en het Nederlands in het buitenland), ter verspreiding van een breed scala aan denkbeelden over vertalen, en ter bevordering van contacten tussen vertalers en denkers over vertalen. Zij doet dit door de volgende activiteiten: 1) de inhoudelijke realisatie van het papieren tijdschrift *Filter*, 2) het beheren en vullen van het online tijdschrift *Webfilter* alsmede het openbaar toegankelijk stellen van oudere bijdragen aan *Filter* op de website van dit tijdschrift en 3) door het beheren en uitreiken van twee jaarlijkse vertaalprijzen.

Toelichting activiteiten

- 1) De inhoudelijke realisatie van het papieren tijdschrift:

Filter, tijdschrift over vertalen is opgericht in 1994, heeft ongeveer 500 betalende abonnees en verschijnt viermaal per jaar – aanvankelijk bij uitgeverij Coutinho te Bussum, vervolgens tot eind 2020 bij Uitgeverij Vantilt te Nijmegen, dan per 1 januari

2021 bij AFdH Uitgevers te Enschede/Doetinchem en vanaf 1 januari 2023 bij uitgeverij m10boeken te Doetinchem.

Het tijdschrift kent een onafhankelijk opererende redactie, bestaande uit vertalers, vertaalwetenschappers en andere deskundigen, die verantwoordelijk is voor de inhoud. Zij zoekt auteurs aan, begeleidt deze en schrijft zelf bijdragen. De uitgever is verantwoordelijk voor het tijdschrift als fysiek product – de vormgeving, productie en tijdige verzending van het tijdschrift – en financiert dit uit abonnementsgelden en losse verkoop; de uitgever draagt zorg voor de inning van abonnementsgelden en abonnementenadministratie. Per 1 januari 2021 verschijnt *Filter* in boekvorm (ISSN 0929-9394; ISBN 9789493332119 [= nr. 31:1]).

2) Het beheren en vullen van een website:

De website tijdschrift-filter.nl biedt plaats aan een digitaal tijdschrift – *Webfilter* (ISSN 2352-0876) – dat wekelijks columns, dossiers rond een thema en recensies van relevante publicaties publiceert. Voorts is er een nieuwsrubriek en fungeert de website als het archief van de verschenen jaargangen van het papieren tijdschrift; sinds 2021 wordt onder de noemer Vintage Filter regelmatig gewezen op *highlights* uit het archief. De webredactie bestond in 2024 uit twee leden.

Sinds 2024 zijn oude afleveringen van *Filter* (de twee meest recente jaargangen uitgezonderd) ook gepubliceerd en gearchiveerd op de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (<https://www.dbnl.org/titels/titel.php?id=fil005filt01>)

3) Het beheren en uitreiken van twee jaarlijkse vertaalprijzen:

De reguliere Filter Vertaalprijs wordt sinds enkele jaren gesteund door de GAU (Groep Algemene Uitgevers) die daarvoor € 10.000 ter beschikking stelt. De sinds 2023 uitgereikte Filter Vertaalprijs voor kinder- en jeugdboeken wordt gesteund de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse boek (CPNB), eveneens voor een bedrag van € 10.000. De prijzen worden sinds 2012 uitgereikt in nauwe samenwerking met het ILFU (International Literature Festival Utrecht, voorheen Het Literatuurhuis Utrecht). ILFU speelt een substantiële rol in de organisatie van de jurering en in de publiciteit. Het juryproces en de uitreiking worden financieel mede ondersteund door het Lira Fonds.

De jury's bestaan doorgaans uit vijf leden, ondersteund door een secretaris (www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijs.aspx). De prijzen kennen statuten waarin het doel van de prijzen en de rol van de Stichting Filter zijn vastgelegd (www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijs/2007/statuut-filter-vertaalprijs.aspx; <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2023/statuut-fvp-kinder-jeugdboeken/>). Zij worden door een onafhankelijke jury toegekend aan de meest bijzondere vertaling van het afgelopen jaar in het desbetreffende domein (algemeen resp. kinder- en jeugdboeken).

Activiteiten 2024

1. Er verschenen in 2024 vier nummers van het papieren tijdschrift met in totaal 49 oorspronkelijke bijdragen, dan wel nieuwe vertalingen [12+12+12+13] van zo'n 45 verschillende makers (vertalers, auteurs, essayisten).
2. De jaargang bevatte de volgende (thema-)nummers:
 - 31:1 *Oases & oorlog – Het vertaaljaar 2023* (12 artikelen, met name over het vertaaljaar 2023);
 - 31:2 *Buitengewoon queer* (12 artikelen, met name over de rol van sekse-identiteit en de effecten ervan in de vertaalwereld – hoe vertalingen erdoor beïnvloed worden en wat de consequenties voor vertalers zijn);
 - 31:3 *Groen vertalen – Natuurboeken en meer* (12 artikelen, met name over het verband tussen vertalen en ecologie, de opkomst van natuurboeken en de morele consequenties van het produceren van vertalingen);
 - 31:4 *Nieuwe nagalm. Nieuwe oudheid* (13 artikelen, met name over het vertalen van boeken uit de klassieke talen, met nadruk op de hedendaagse effecten daarvan).
3. In *Webfilter* verschenen tweewekelijks op vrijdag 28 oorspronkelijke columns (waaronder een aantal in memoriams, 5 recensies en een aantal nieuwsberichten in de rubriek Actueel (www.tijdschrift-filter.nl). Op de andere vrijdagen was *Webfilter* steeds aanwezig met de rubriek 'Vintage Filter' waarin verwezen werd naar (weer actuele) stukken verschenen sinds de oprichting in 1994.
4. Stichting Filter startte in 2024 in samenwerking met uitgeverij m10boeken een reeks poëzievertalingen 'die toonaangevende anderstalige bundels toegankelijk maakt voor het Nederlandse publiek'. Het eerste deel in de reeks was *Alle omhelzingen* van de Oostenrijkse auteur Friederike Mayröcker, vertaald door Ton Naaijken. Voor 2025 zijn drie andere uitgaven gepland. De redactie van de reeks is mede in handen van *Filter*-redacteuren en sluit aan bij het streven meer belangstelling te kweken voor vertalers en vertalen,
5. Op de eigen website is het papieren archief digitaal ontsloten t/m jaargang 26 en omvat inmiddels meer dan 1500 bijdragen; verdere ontsluiting vereist extra middelen, die op dit moment niet voorhanden zijn. Intussen worden de artikelen van *Filter* succesvol openbaargemaakt op dbnl.nl.
6. De *Filter Vertaalprijzen 2024* werden uitgereikt in samenwerking met het ILFU tijdens hun festival begin oktober 2024. Winnaars waren Rokus Hofstede met *Schoonheid op aarde* van de Zwitserse auteur Ramuz (Uitgeverij Van Oorschot) en Maria Postema met *Julia en de haai* van Kiran Millwood (Uitgeverij Ploegsma). Zie voor de juryrapporten: <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2024/juryrapport-filter-vertaalprijs-2024/> en <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2024/juryrapport-filter-vertaalprijs-voor-kinder-jeugdboeken-2024/>
7. Op de activiteiten van *Filter* en de Stichting Filter werd geattendeerd via de sociale media Facebook, Twitter en LinkedIn.
8. De redactie van *Filter* bestond in 2024 uit Carlijn Brouwer, Cees Koster, Christiane Kubly, Ton Naaijken, Désirée Schyns, Elies Smeyers en Eva Wissenburg. Jeske van der

Velden trad per 1 januari 2024 toe tot de redactie. De eindredactie werd verricht door Annemiek van Grondel (*Filter* 31:1 en 31:2) en Caroline Meijer (*Filter* 31:3 en 31:4).

Fondsenwerving

Stichting Filter is een non-profit organisatie die subsidie ontvangt van het Nederlands Letterenfonds; in 2020 werd een vierjarige subsidie verkregen voor de jaren 2021-2024. Het prijzengeld van de Filter Vertaalprijs 2024 (€ 10.000) werd ter beschikking gesteld door de Groep Algemene Uitgevers (GAU). De GAU blijft de prijs steunen, ook na 2024. Daarnaast steunt de GAU de prijs door mede een bescheiden juryvergoeding te bekostigen. In 2023 is er een tweede Filter Vertaalprijs bijgekomen, die voor kinder- en jeugdboeken; sponsor van deze prijs (€ 10.000) is de CPNB. Voor de uitreikingen wordt de stichting incidenteel gesteund door Stichting Lira Fonds; in 2024 financierde het Lira Fonds bovendien de vergoeding aan de juryleden van de Filter Vertaalprijs voor kinder- en jeugdboeken voor zover deze auteur en/of vertaler waren. Het ILFU verzorgt de logistiek van het juryproces en de uitreikingen en heeft een groot aandeel in de promotie van de prijzen; in 2024 vond de uitreiking plaats op 1 oktober in de Openbare Bibliotheek aan de Neude in Utrecht.

Om minder afhankelijk te zijn van subsidies is de stichting daarnaast actief op zoek naar donateurs. Sinds 1 januari 2016 is de stichting door de Belastingdienst aangewezen als algemeen nut beogende instelling (ANBI) en ook als culturele ANBI. Met enige regelmaat wordt onder abonnees en websitebezoekers geworven naar ‘vrienden en begunstigers van Filter’.

Beheer van fondsen

Stichting Filter heeft een bescheiden vermogen uit schenkingen. De stichting heeft geen bezittingen en wordt bestuurd op pro-deobasis. Zij streeft ernaar constant over voldoende liquide middelen te beschikken voor haar activiteiten en om de auteurs en vertalers wier werk zij verspreidt een redelijke vergoeding te kunnen bieden (afgestemd op richtlijnen van de Auteursbond en het Nederlands Letterenfonds). Hiertoe ontvangt zij subsidies en giften. Het dagelijks beheer is in handen van mevrouw C.F. Meijer, penningmeester.

Besteding van fondsen

Auteurs ontvangen een honorarium voor hun bijdragen in het papieren tijdschrift *Filter* en in *Webfilter* tenzij anders overeengekomen.

De redactie van het papieren tijdschrift bestaat uit vooralsnog onbezoldigde vrijwilligers die een geringe vergoeding ontvangen voor reiskosten en incidentele boekenaanschaf. In de begroting voor de nieuwe periode is een vergoeding voor redacteuren voorzien. De eindredacteur van het papieren tijdschrift ontvangt een vaste vergoeding per nummer.

De dienstdoende webredacteur ontvangt een vaste vergoeding per maand voor het beheer van de website en voor de eindredactie van daarop verschijnende bijdragen en incidenteel voor de eindredactie van onregelmatig verschijnende dossiers.

De winnaars van de Filter Vertaalprijzen ontvangen een prijzengeld dat gelijk is aan het daartoe door derden ter beschikking gestelde bedrag.

De jury van de Filter Vertaalprijzen ontvangen een reiskostenvergoeding; in 2024 kon bovendien dankzij de ondersteuning door de GAU en het Lira Fonds een bescheiden vacatievergoeding worden uitbetaald. Voorts zijn er overzienbare administratieve kosten en technische kosten.

Beleidsvoornemens 2025-2028

Stichting Filter heeft in 2024 met succes meegedongen naar de steun die het Nederlands Letterenfonds verleent aan literaire tijdschriften. Daardoor kan zij tot 2029 het papieren tijdschrift samenstellen en de auteurs en vertalers uitbetalen. Uitgeverij m10boeken blijft *Filter* uitgeven. Ook in de periode 2025-2028 wil *Filter* de plaats zijn waar gediscussieerd wordt over vertalen en vertalingen, waar nieuwe stemmen gehoord worden, waar ingespeeld wordt op de actualiteit. Het wil het voortouw blijven nemen en de in de loop der jaren ontwikkelde, sterk gevarieerde formule handhaven en verder uitbouwen: wijzen op belangrijke vertalingen in binnen- en buitenland (met name voor Nederlandstalige literatuur in de geglobaliseerde wereld), plaats inruimen voor zeer verschillende thema's met een open oog voor wat jonge, minder jonge en andersdenkende vertalers belangrijk vinden, alle aandacht geven aan de kwaliteit van het schrijven, een kritisch en onafhankelijk forum zijn voor alles wat vertalen vermag.

Filter zal de komende jaren tweemaal per jaar in boekvorm verschijnen en in opmaak en aantal illustraties verschillen van voorgaande jaargangen. De bedoeling is om de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van het tijdschrift te vergroten; *Filter* moet ook in de boekhandel verkrijgbaar zijn en thema's bieden die herkend worden door een breder publiek van lezers en vertalers. De subsidie werd verkregen met een aanvraag onder het motto 'Filter: juist nu!' Aan de basis van de aanvraag stond de volgende argumentatie:

Het tijdschrift *Filter* richt zich in 2025-2028 op aantrekkelijk vormgegeven, halfjaarlijkse fysieke uitgaven vol verhalen en essays rond en over vertalen, digitaal vergezeld van een website met een om de week te verschijnen prikkelende column of kritiek. De papieren uitgaven worden gepresenteerd tijdens twee jaarlijks terugkerende evenementen: een Filter-talk in het voorjaar rond het jaarlijkse overzicht van 'vertaalgebeurtenissen' (verschenen vertalingen, ontwikkelingen in het vak, interessante projecten en evenementen) en in de herfst bij de uitreiking van de twee Filter Vertaalprijzen. De komende jaren zullen gericht zijn op drie speerpunten: balans (tussen de verschillende onderdelen – tijdschrift, prijzen en evenementen – en uitingsvormen – papier en digitaal), community (het diversifiëren en versterken van onze community van makers, en het engageren en bereiken van trouwe en nieuwe lezers) en continuïteit (toekomstbestendigheid en veerkracht).

In 2025 zal het eerste nummer verschijnen onder de titel 'De laatste vertaler', uitgebreid met stukken over het afgelopen vertaaljaar. Het herfstnummer zal sterker gekoppeld zijn aan de vertaalprijzen en de nominaties en het juryrapport daarvan bevatten.

Utrecht, 17 april 2025

Tel & Toets

administratie en correspondentie

Balans per 31 december

Activa	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
<u>Liquide middelen</u>	<u>46.111</u>		<u>25.242</u>	
	<u>46.111</u>		<u>25.242</u>	
Passiva	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
<u>Schulden op korte termijn</u>				
Nog te besteden subsidies	41.000		15.000	
Nog te betalen kosten	352		656	
Crediteuren	<u>-</u>	41.352	<u>-</u>	15.656
<u>Stichtingskapitaal</u>				
Vrij besteedbaar vermogen		<u>4.759</u>		<u>9.586</u>
	<u>46.111</u>		<u>25.242</u>	

Tel & Toets

administratie en correspondentie

Toelichtingen Balans per 31 december

Eigen vermogen

Saldo per 1 januari	9.586
Toevoeging / Onttrekking uit resultaatbestemming	<u>-4.827</u>
Saldo per 31 december	<u><u>4.759</u></u>

Liquide middelen

ING	<u><u>46.111</u></u>
-----	----------------------

Nog te besteden subsidie

NLF	reeds ontvangen 17dec24	voor 2025	20.500	
		voor 2026	<u>20.500</u>	<u><u>41.000</u></u>

Nog te betalen kosten

Kosten uit vorig boekjaar, betaald in 2025

207	bankkosten december	27,00	
209	ntb administratie jaarwerk2024	<u>325,00</u>	<u><u>352</u></u>

Tel & Toets

administratie en correspondentie

	2024	2024	2023
<u>Staat van Baten & Lasten</u>	<u>werkelijk</u>	<u>begroot</u>	<u>werkelijk</u>
Baten			
100 subsidie Stichting Lira fonds project Filter	1.189		-
Overige subsidiegevers	-	6.500	
110 subsidie NLF *	15.000	15.000	15.000
113 Donatie Filter Vertaalprijs	23.000	5.000	23.880
114 Donatie	2.375	3.000	2.530
Inkomsten uitgever (abon./losse verkoop)	-	19.200	-
115 Honorarium redactie	-	-	-
TOTAAL BATEN	41.564	48.700	41.410
Project lasten			
200 Honorarium papieren Filter	9.535	8.400	8.215
201 Copyright	-	250	82
202 Eindredactie papieren filter	2.600	2.700	2.600
203 Honorarium WebFilter	2.400	6.200	2.100
204 Eindredactie Webfilter	-	500	-
205 Webmasterschap	1.200	1.200	1.200
206 Digitalisering papieren archief	-	-	-
207 Redactie assistent	-	500	-
211 Filter Vertaalprijs	20.000	5.000	20.000
212 Onkosten jury Vertaalprijs	5.060	500	3.365
217 Onkosten uitgever	-	19.200	-
	40.796	44.450	37.562
Overige instellingslasten zie toelichtingen			
Technisch onderhoud/website/hosting	2.222	2.000	1.121
Financieringskosten	290	-	336
Redactiesecretariaat	-	1.000	-
Onkosten redactie	2.555	1.050	1.912
Onkosten bestuur	528	-	390
	5.595	4.050	3.759
TOTAAL LASTEN	46.391	48.500	41.321
Netto resultaat	<u>-4.827</u>	<u>200</u>	<u>89</u>

Tel & Toets

administratie en correspondentie

Toelichtingen Staat van Baten en Lasten

Baten *

NLF	reeds ontvangen d.d. 1-12-2022	voor 2024	<u>15.000</u>
-----	--------------------------------	-----------	---------------

Website

Technisch onderhoud, verbetering website, Hosting, domeinregistratie e.d.	<u>2.222</u>
--	--------------

rubriek

208

Financieringskosten

Bankkosten	<u>290</u>
------------	------------

207

Algemene kosten

Onkosten redactie	2.230
Onkosten bestuursleden	528
Kosten boekhouder	<u>325</u>
	<u>3.083</u>

209

213